

AMI A TABÁNBÓL MÉG ITT MARADT

Virág Benedek házat nem bontják le — Budapest
a Tabán ócska anyagából építkezik

A Szent János-tértől egészen az Erzsébet-hídig olyan a terep, mintha világháborubeli negyvenköttes acélmagja fröccsent volna szét az ódon többszázados utcák között. Padig hát csak a csákány szapora, hónapokig tartó gyilkos munkájának nyoma az egész... Ut-cák, házsorok földdel egyenlővé téve. A ház-csonkok között, amelyeket alaposan kikezdtet már a munkások szerszáma, még vigasztala-nabb képet mutat a Bethlen-udvar modern épületmostruma.

Nem, világért sem akarjuk a romantikus siratás hangjait, hurjait pengetni a halódó Tabán felett. Elvégezték már ezt a munkát unós-untig a piktörök és a poéták, akik te-hetségükhöz mértén, több, vagy kevesebb si-kerrel igyekeztek „átmenteni“ a vén Tabánt, a művészi halhatatlanságba. Azt is elzenge-dezték már, hogy hová, merre, Pestnek melyik tájára szóródtak szét a híres tabáni korcsmák. Minket most ezeknél sokkal prózaibb kérdés érdekel. Mi lesz ezután? Mi épül fel majd a romok helyén? A felbolygatott lakosok nem tudják. Mindegyiknek megvan a maga gondja. baja és ez érdekli.

Végigbotorkálunk a májusi délutánon a pusztító csákány nyomain. A hadijelentés? Hát bizony a régi Szarvas-tér Gellérthegy felőli oldalát mintha csak leborotvtálták volna. Ca-sanova híres házának és a többinek már csak az emléke van meg. A hepe-hupás oldalban már kiszödelte a fű és csak egy-egy barna kő-rakás, vagy falomladék hirdeti, hogy itt nem-rég még utcák voltak. A szerb templom háta mögött, a Görög-utcát már jórészt lebontották. A 17-es számú pinceboltos, földszintes, barna épület áll még. Kapuja bezárva, az ablakon lehuzva a rollók. A lakók régen kiköltöztek már belőle. Holnap-holnapután már belekezd a bontószerszám az oldalába. A halálra ítélt ház...

Az Attila-köruton, a tabáni templommal szemben sorra bontogatják az épületeket. Az

a nagy sarokház, amelynek erkélyén egy jó néhány évvel ezelőtt is megrozsdásodott em-léltábla hirdette az 1810. évbéli budai tűzvészt, kivert ablakszemekkel ásit a májusi verőfény-ben. A 49-es ház homlokzatán bejárata fölött vöröstre pingált betűkkel olvassuk: „Bontási iroda“... Ez az „üzlet“ virágzik ma legjobban egész Tabánban, mondják keserűen az itlla-kók... A kapualja is tele van fa- és vasalkat-részekkel, az iroda helyisége pedig valóságos raktár. Vaskályhák, gerendák, ajtók és sok-sok mindenféle építési holmi egy rakáson. Sorra jönnek a vásárlók.

— Szarufára volna szükségem építéshez — mondja egy keménykalapos uriember. — Mennyibe kerül?

— 24 pengő köbmétere — válaszolt az asztal-nál ülő mérnök.

Uj vevő. Arról érdeklődik, mennyibe kerül egy ajtó.

— Az attól függ, kicsodás — hangzik a válasz — átlagosan 20 pengő.

Az illető felírja a noteszébe és megy. Más valaki érkezik. 1000 darab téglát rendel épi-téshez.

A mérnök most hozzánk fordul:

— Mi tetszik?

Megmondjuk.

— Csak úgy érdeklődni? Hát van itt munka. Sokan jönnek vásárlók bontási anyagot venni. Így jobban jön ki a vásárló, mintha ujonnan próbálná beszerezni az építéshez, la-kásfelszereléshez szükséges holmit, a téglát, vasat...

— Hogy meddig tart a munka? Jövő hó-napra azt hiszem készen leszünk. Nem tudom pontosan, mi kerül lebontásra, de azt hiszem, az egész Attila-körutat leholdjuk.

— Mikor kezdődik meg az építkezés?

— Nem tudom, ez nem a mi dolgunk.

— Az Apród-utca 1. számú házba nyitunk be. Az ódon sárga épület falán ott áll a re-novált Virág Benedek-emléktábla. Benn a ga-

lambducos, kis udvaron éltesebb, jól orozva hölgy állít meg:

— Kit tetszik keresni?

— A házfelügyelőt.

Végignéz.

— Milyen ügyben, hátha talán én is tudnék felvilágosítást adni.

— Érdekel, itt maradnak-e?

— Vagy úgy, ujságtól tetszik lenni... Hát rosszul mondták az urnak, hogy lebontják ezt a házat, mert megmarad. Legalább is egy-előre...

— Részben talán azért — vetem közbe — mert Virág Benedek háza... Fölcsattant a válasz.

— Dehogy is Virág Benedeké, ez magántu-lajdon. Az a fivéremé...

— Hiszen úgy értettük, hogy csak itt lakott valamikor...

— Ja, az más — felel nyugodtan. — Hát bizony más ujság nincs erre felé, minthogy bontanak. Itt van ez a péküzlet kérem, a kunsaftok már szétszéledtek. Egyik ide, má-sik oda. Nem tudom még mi lesz... Építkez-nek-e? Hiszen az kellene...

Kikísér a kapuig. A szemben levő öreg ház oldalát javában kopogtatja a csákány. A némi nyugalomami nézi:

— Mi békén maradunk és a templom olda-lán az a sor ház is, ahol Hoser óras ur lakik... Hogy később mi lesz, azt bizony nem tudom. De hát ki is látna a jövőbe...

Mihály László